مدیر: محمدقدیر تره کی
اداره: دعمومی مطبعی له خنګه - کابل
بی امضاء مقالی د مدیر نه خوا لیکلی کیبږی
بی د نه منل له ورڅو هره ورځ خیربږی

اصلاح

PROPERTY OF ACKU

محساپونه کـالنی شپږ میاشتنی
د کـابل په ښار کښی ۲۵ - افغانی ۱۴ - افغانی
په افغانستان کښی ۳۰ - افغانی ۱۸ - افغانی
په دباندنیو هوادو کښی یونیم پونډ ۱۷ شلنګه

ګـڼه (۲۰٦) کـال (۱۵) پنجشنبه (۳۱) دحمل ۱۳۲۳ ش (۲٦) دربیع الثانی ۱۳٦۳ ق (۲۰) داپریل ۱۹٤٤ ع پر له پسې لمبر (۳۸۱۳)

احتکار

ښاغلی جرار :

دا خاوره زمو نږ او مونږ ددې خاو رې یو، پو له بله سره ورور، وراره یو ، ټول دیوه لاس ګوتې یو، په مونږ کښې بیګانه نشته، دیوه پلار زامن یو د یوې مور شوده مورودلې دی دامتل مو نږ ویلی دی: زه اوته له یوه سیاله ته اسیل شوې زه کلاله داسې نه ده مونږ سره یوتربله نښتی یو که پښا راغله په مار اغله ستاغم زما اوزماغم ستادی . ستا خو شحا لی زما او زما خوشحالی ستاده که زه وزی یم باید ته را سره لاس و کړی که ته لځ ئی نو ماته مناسب ده چه زه دربانديپر ده واچو م . مونږ ئی له خپل کورنه وښکلی نشو . پښتا نه وا ی چه هیڅا پخپل کو ر کښې غلانه ده کړی نو ددې په پر خلاف چه څوك اقدام کوی البته هغه به ځان ددې مقد سې اوبا کې خاوری جز نه بولی .

ځینی کسان پیدا کیږی چه پخپل کو ر کـښې کوا کی کوی او خپله نفع دخپل ورور په ضرر کښې لټوی نو په حقیقت کښې به داسې خلك په خپلو ستر ګو سزا و کوری په پښتنو کښې دا فطرتاً پرته ده چه که یو لرې خپل ئی وزی او یا بر بنډوی او یه هغه پورې څوك استهزاو کړی اویاوخاندی نودغه خپل تـه ئې ارو مرو زور ور کوی اوتر یوې اندا زی پرې متأثر کیږی نو له دې تـکی نه هم ښه خبر ګنڊ یږی چه مو نږ سره بیګانه نه یونو داڅه مناسبه ده چه پښا دخدای رحم شوی اوځه ئی در کړی دی اوته برسیره پردی چه د خدای شکرو نه کړی ، د خپلو ورونو غوښو ته دی اینبی ده چه هغه ورك کړی نو دا بیخی دعقله لری ده. آیاتاته په زړه کښې هم دانه ګرځیږی چه هغه هم زما په شان یو سړی دی ښه کـالی اوښه خوراك ته به ئی زړه کیږی . زه دانه وایم چه ته ګوندی چاته خپل کور و ښه اوبا ئی چاته وډیا ور کړه نه داسی هم نه ده بلـکه زما مقصد دادی چه پنځه واړه ګوتې په خوله مه منډه یا یه بل عبارت په سود اوسودا کښې اخلا قی جنبه له فکره مه و کـاږه. او په داسی خط زه چه هم درنه خدای رضا اوهم درنه دخپل مسلمان وروزړه ښه وی تاته په د کـان کښې تانونه، تانونه رختو نه ایښې ستادبل وروروته زړه کیږ ی بی انصافه ته ئی ورته داسی بیه کړی چه زړه ئی ورپیږی د ا سی مکو ه چه (میم زورما) ټول ځمانه ته خو به یو بل تیر باسی لـکن هم خالق لری له تانه به ئی په داسی ځای کښې و اخلی چه حیران پاتی شی نو باید لږ فکر و کړی اودغه لږه وینا ډیره و ګـڼی .

دبهـاندنی خبرونه

تو کـیو : دجاپان حربی اعلامیه و ائی چه : هغه کـلـکی جګړې چه دحمل د ۲۱ تاریخ نه دیاول په ناحیه کښې دمتحد ینو او جـاپانی قواؤ تر مینځ دهند په جبهه کښې جاری وې دحمل په ۲٦ تار یخ خپل اخیر نی تـکی ته ور سیدې او جاپانی قواؤ (دیګنا پوك) ونیو دبلې اطلاع سره سم ا و س جاپانی فوځونه داسام د اور ګـاډ ی نه ۲۵ کیلو متر ه لرې دی. (دومی)

نوی ډیلی : له هند نه دانګریز حر بی ا علامیه : د متحد ینو عسکرو دایمپال په شمال کښې د(نن شګم) د غنډ ی دنیولو په و خت کښې د جاپا ن ٤ سوه عسکر ووژل او ٦ کسه ئې ځنی بند یان کړه او څه حربی لوازم ئې ځینی ولجه کړه .همدا ډول دایمپال په شمال شرق کښې دمتحد ینو ټا نکونه له جـا پا نیا نو بر له پسې ځایو نه نیسی .

دمتحد ینو ټا نـکو نه پر یو ه غنډ ی چه زر فټه اوږه ده وخا ته او ٤ ساعتو کښې ئی دجاپان ۹۷ کسه ووژل ا و هغه غنډ ی ئې ځینی ونیو له ، (ریو تر)

لندن: دانګلستان دفضائی وزارت اعلامیه وائی چه پرون د اتازو نی له (۷۵۰) نه زیاتو (قلعه ډوله الو تـکو په (ارانیان بر ګ) کښې چه دبرلین دشما ل غرب په ۲۰ میلی کښې اوپه (راتنا) کښې چه دبرلین دشمال غرب په (٤٥) میلی کښې واقع دی دالوتـکو جوړلو پر فابر یکو اوپه برلین کښې پر نظامی تاسیساتو اودهغه په شاؤخوا کښې پرهوائی مر کزو بمباری و کړه اودالمان ۱۳- الوتـکی ئی راواچولی اویو شمار نورې الو تـکی ئی دمځکی پر مخ ور خرابی کړی. له دی عملیاتو نه ۱۹ بم اچوونـکی او ٦ ښکاری الوتـکی خپل مر کز ته بیر ته نه دی راغلی. پرون د اتازونی او انګـلیس الو تکو په کـالی کښې پر نظامی تا سیساتو او په بلژیك کښې د(شاروا) پر مواصلاتی خطو اوپه ها لینډ کښې پر هوا ئی مر کزو او نو ر و ښو بمباری و کړه اودالمان دوه الوتـکی ئی راواچولی. له دی عملیاتو نه داتازونی(۳)(مرادور) ډوله الوتـکی خپل مر کز ته نه دی راغلی. د برلین راډ یو اعلام و کړ چه بیګـا دانګلیس الوتـکو دالمان پرمر کزی بر خه حمله و کړه خو تراوسه دهغې اطلاع په خصوص کښې دانـګلستـان له هوائی قوما ندا نی نه څه نه دی نشر شوی .

مګر تیره شپه دانګلستان په جنوب شر قی ساحلو کښې دار ویا پر قار ه باندی دانګلیس دالو تکو غر مبهار واوریده شو. بیګا شپه په شر قی انګلیااودانګلستان په جنوب شرقی سواحلو او پر لند ن دآلمان الو تکو حمله و کړه او دهغو دبمباری په اثر لږ څه تلفات اوتاوا ن ورسید اویوه پرغل کوونکی الوتکه هم راوغور ځوله شوه. (ریو تر)

ملبورن: له آستر یلیا نه دمتحد ینو حربی اعلامیه. دمتحد ینو الو تکو په نیو بر تن کښې پر راباال اوتروك ته نژ دی پر یوه جزیره اود کارولین پرشر قی بر خوا ودمار شال په جزیرو کښې دجاپان پرهوائی مر کزو بمباری و کړه په دې وختو کښې داتازونی اوبتلانو دلیری شرق په اوبو کښې دجاپان (۱۵) بیړۍ چه ۳ تیل وړونکی او ۷ دحمل اونقل بیړۍ هم پکښې وې ډوبی کړی دی. (ریو تر)

لندن: د(انـګلستان) دفضا ئی وزارت ا علامیه وائی چه د سه شنبی په و رځ د متحدینو بم ا چو و نکو ا لو تکو پر(کولون) بمباری و کړه اود(آلمان) په ساحلی اوبو کښې ئې نقبونه وغوړول له دی عملیاتو نه دانـګریز یوه الو تکه بیر ته نه ده راغلې . (ریو تر)

لندن : د سه شنبی په ورځ چرچل په دار العوام کښې وویل چه: دانګلستان دنما ینده (لار ډبیور بروك) اوداتا زونی دنما ینده (ادلف برلې) تر مینځ دملکی فضـا ئی سرویس په خصو ص کـښې مفا همه وشوه اوپه بل کـنفرا نس کښې به ددې مسئلې پر جز ئیاتو مذا کره وشی . چرچل د یوې پوښتنې په ځواب کښې وویل چه: داتازو نی اوانګلستان او ۳٤ نورو متحده مملـکتو دنما یند ګانو تر مینځ تر جګړې وروسته پر ټولو مسایلو خبری جاری دی اوس ددغو مذا کرو دنتیجو په خصوص کښې څه نشو ویلای چرچل دیوی پو ښتنې په ځواب کښې وویل چه که له جامعې ملل سره ښه مرسته شوې و ا ی ضرور به کـامیابه هم وا ی . (ریو تر)

لندن: دسویس دحکومت درسمی اطلاع له قراره چه د(از بن) له راډ یو نه نشر شوه (جوسف باستیانی نی) په لندن کښې دایطالیا پخوانی لوی سفیر دسویس خاوری ته پټ ور غلی دی. لـکه چه معلومه شویده دا یطا لیا فا شستی محا کمې دجنوری په میاشت کښې په (ورونا) کښې پر هغه باندی د مر ګ حکم کړی و هغه دحمل په ۲۳ تاریخ له خپل زوی سره دسویس خاور ی ته داخل شو . (ریو تر)

لندن: دسه شنبی په ورځ دلندن د راډیو نطاق دفرانسی تو لو و ګړ و ته اخطار ور کړ چه ممکنه ده دفرانسی د آزادی دپاره زیات وقت صرف شی او ا مکان لری چه دفرانسی ملـکی و ګړ و ته دآذوقی په ویشلو کښې اشکالا ت پیداشی نو ځکه باید چه هر کور خامخا په ممکن ډول زیاته اندازه خور ا که تو له کړی او وئی ساتی. ځکه چه وخت لږ پاتی دی نو باید دا کار سر د اوس نه اجراشی . (ریو تر)

لندن: دسه شنبی په ورځ دانګلستان دماورای بحار دفضائی سرویس دشر کت رئیس چه په ٦۰ ورځو کښې دنیاد دوری دختمولو نه بیرته لندن ته راغلی دی وویل چه نه بنائی چه د جګړ ی له ختمید و نه وروسته ژر تر ژره دفضائی مسافرت په خصوص کښې زیاته توقع و شی ا و وویل چه کم خرڅه فضائی مسافرت به ورو ، ورو رویکار شی. (ریو تر)

لند ن : د ا نګلستا ن حکو مت د اعتصابو دمخی نیولو دپاره اختیار حاصل کړی دی چه باید د اعتصـاب تحریك کوونـکی کسان په (۵) کـاله بندیتوب یا په (۵) سوه سترلنګ او یا په دې دواړو صورتو باندی په جر یمه محکوم شی. (ریو تر)

بر لین : دالمان حر بی ابلا غیه : دسباستو پول په ناحیه کښې دروسانو حملی چه دیوی لوړې دنیولو په نسبت ئی و کولې ردی شوې . د کریمیا په جنوب کښې در وسانو کوښښ نا کـام او دهوائی جګړ و په نتیجه کښې چه دحمل په ۲۸ تاریخ وشوی دروس، (۲۹) الوتکی دښکاری الوتکو په ذریعه او (۱۱) نوری ئی دجګـړ خو لو توپو په ذریعه راواچولې شوی. د کوزدنیستر اوباسی په منطقه کښې دروسانو حملی نسبتا ضعیفې شویدی . د(بو کوویښا) په شرق کښې دروس پو ټولګی عسکر محوه شوه .د(ذیلاتین) (ستانیسلاف) اودستانیسلاف په شرق کښې دروسانو حملی بی نتیجې پاتی شوی په تارنوپول کښې شدیدی جګړ ی جاری دی . اودالمان قوا وې د مځکی خپلې قوې سره همکاری کوی او دتار نوپول دښا ر محا فظینو د جګړ ی په (۲۵) ورځو کښې دمقابل لوری دیوپه (۱۰) برابره قوا وسره په پوره شجـاعت مقاومت و کړ او هغو ته ئی د را نـه تاوانونه واړو ل . تیره شپه المـانی ا لوتـکود (کـیئف) په او ر ګـاډی بمبـاری و کړه او ډیر تاو انونه ئی ورواړول.په ایټالیا کښې دالمان قواوې دمتحد ینو ځایو ته ور ننوتی اوځو سنګرونه ئی ورور ان کړل دمتحد ینو یو سیل الو تکو دحمل په ۲۸ تاریخ داروپا په جنوب شرق خاص بیا پر بلـګر اد بمباری و کړه او ٦ -الوتـکی ئی له لاسه ور کړی . تیره شپه دمتحد ینو الوتـکو پر کولن بمبار ې و کړه. دسه شنبی په ماز پښین (٤۲) امر یکائی الوتکی دالمان په خاوره کښې راواچولی شوې. (ترانس اوشن)

بر لین: دالما ن خا رجه وزارت دحمل په ۲۹ تاریخ دآ ئر دصدر اعظم (دی ولیرا) دغو ښتنې ځواب ددغه مملـکت (شارژ دافیر) ته چه په برلین کښې دی ور کړ او دهغه په ضمن کښې ئی ویلی دی چه په ا یطا لیا کښې دالمان اعلـی قو ماندان دروما دښار دساتنی دپار ه اعلان کړید ی چه دروما په ښار کښې دالمان عسکر نشته اودالمان حکومت هیڅ اراده نلر ی چه خپلو عسکروته په روما کښې تمر کـز ور کړی دالمان حکومت دروما دسا تنې دپاره هر ډول ممکنه کوښښ کو ی او دآ ئر صد ر اعظم باید دمتحد ینو نه دروما دساتنې درخواست و کړی . (ترانس اوشن)

مسکو :دسر ولښکرو حربی ابلاغیه شور وی قواؤ د حمل په ۲۹ تار یخ د (ستانیسلاف) په شرق کښې دالمان دټانك لرونـکی او پیاده قوې حملې پر شا ووهلې اودرانه تلفات ئی ورواړول.

دشپې وستری خبرونه

لندن: له ستکهوم نه خبر رسیدلی دی چه دالمان عسکر وته دناروی دشمال له ساحلو نه د هسپانیی تر ساحل پورې دامادہ اوسی ء امرور کړی شوی دی.

برلین :دسباستوپول اود کوزدنیستر په نا حیه کښې د روسانو حملی نا کـامی شوی اود المان ا و هنګر ی قوا ؤ دکار پا ټ او ستا نیسلا و تر منځ د «تا ګوارتا» ښارونیو .

لندن: جنر ال ایزن هاور دمتحد ینو دقوی اعلاقوماندان چه په آینده کښې پر اروپا باندی تعرض کوی «جنرال وینسن بروك» دجنرال بټلر په عوض دمتحد ینو دفضائی قوی داعلی قوماندان په حیث پر اروپا باندی دحملی دپا ره مقرر کړی دی .

نوی ډیلی :نن دهند ددفاع مجلس وروسته له درې و رځو جر ګی پای ته ورسید . د هنداعلی قوماندان دهند دمحاذ د حر بی اوضاع په خصوص کښې توضیحات ور کړ ه .

نوی ډیلی : د متحدینو قو ه په «وشن پور » کښې چه دایمپال په غرب کښې واقع دی دجاپان له قواؤ سره په جګړه اخته ده .

لندن : دمسکو دخبر له قرا ره دشوروی قواوی دسباستو پول ښارته چه ټول په ایرو او لو ګی تبدیل شوی دی ننوتی .

دد ې ښار په شرق کښې المانیانو ډیر ه قوه آچولې ده اودشوروی قواؤ پر ځا یونی حمله و کړه. په یوه ورځ کښې دشورو ی قواؤ دالمانیانو (۱۵) حملې ردې کړی او برسیره پر انسانی تلفاتو دالما نیانو ۱۸ ټانـکه او ۱۰ دحمل اونقل مو ټرا ن او ۲۰ د مجهز و عسکر وړ ونکی لاری۔ موټران محوه شو ه د سبا ستو پول خواته دالمان د قوا ؤ مقاو مت دشوروی قواؤ له خوا پر شا وو اهه شو اود(بالا کلاوا) محلی مر کز سره له څو نورو ودانو ځایو چه په هغو کښې-(السو) (کا ما ری) او (کاری کوفکا)هم شامل دی دشوروی سر بازانو لاس ته ورغلې دی .

په دی جګړو کښې دشوروی الوتکو د مځکې له قو ې سر ه مرسته و کړه او په فضائی۔ جګړو کښې دالما ن ۸ الو تکی دفضائی قوې له خوا۔او ٦ نورې ا لوتکی ئی دجګـړ خولو توپو له خوارا وا چولی شوی.اود شوروی قوا ولاس ته ډیر ی ولجی ور غلی دی.

د محاذ په نورو څنډو کښې ا کتشافی عملیات جاری دی.دحمل په ۸ ۲ تاریخ په ټولو جبهو کښی دالمان ۲۱ ټا نکه او ۳٦-الوتکی خر ابی شوی دی.

د حمل په ۲۸ تاریخ دشوروی الو تونکو الوتکو په رو مانیه کښې د(کونستا نزا) پر بندر اودا ور ګاډی پر مر کز بمباری و کړ ه او په خپلو نښو کښې ئی لوی اورونه بل کړ ل. له د ی عملیا تو نه دشوروی یوه الوتکه بیر ته نه د ه راغلی. (تـاس)

پرواز بی پروانه

به‌قلم کرناهان متخصص هوائی وروزنامه نگار فنی برطانوی :

پرواز بدون بال با طیارهٔ نوع هلی کوپتر ممکن دانسته میشد ولی اخیراً در اثر تجربهٔ کامیاب (جت پروپوشن) که در برطانیه صورت گرفت اکنون طیران بی‌پروانه عملی گردیده وفصل جدیدی در تاریخ پرواز باز شده است .

اگر یکی از بالون هائی را که در اکثر ساعت تیری ها به حیث بازیچه استعمال میشود گرفته ودران هوا پر کرده و به هوا رها بدهید تا کمترین هوائی که در آن وجود داشته باشد خود بخود در هر طرف می چرخد .

نمونهٔ فوق الذکر از ساده ترین امثلهٔ طیارهٔ (جت پروپیلر) یاطیارهٔ دارای پروانه میباشد . طریق ساختن طیارهٔ بی پروانهٔ جدید برطانوی هم مثل اصول چرخ زدن بالونك مذکور ساده است . جهت عملی ساختن وحرکت دادن طیارات یا جهازات باصول فورانی از مخترعین تمام ملل از سال ۱۹۰۹ تا کنون نظریات گرفته شده و اصول اساسی آن قبلا در کائنات موجود بود . زیرا ماهی هشت‌پا بطور فورانی شنا می کند ماهی مذکور یکی از حفرهٔ مخصوصی را که در بدنش میباشد از آب پر میکند وسپس آن‌را بافشار بیرون میریزد وبدین وسیله قادر به‌شنا می گردد .

رئیس دستهٔ سانتیست های برطانوی که‌این اختراع مهم ومشهور رابدنیا معرفی کرد (ویتل)نام دارد .

طبعا تا وقتی که متحدین داخل جنگ می‌باشند توضیحات کامل آن در دسترس عام گذاشته نخواهد شد امااین قدر ممکن است واضح ساخت که‌چرا طیارهٔ بی پروانه موردضرورت واقع شده و چگونه طیارهٔ بی پروانه موفق به‌پرواز شده می تواند . قوهٔ ماشین یك طیارهٔ معمولی توسط پرویلر (پروانه) هوا را به سرعت بسیار زیادی عقب زده به طرف جلو حرکت می کند و به مجردیکه طیاره به‌سرعت کافی بطرف جلو حرکت می‌نماید، هوائی که‌ازاطراف بالهای آن می گذرد قوهٔ ارتفاع کافی تولید میکند وتوسط آن طیاره قادر به پرواز می گردد . اگر چه پروانه برای طیاره خدمت گار باکفایتی میباشد اماتا نقطهٔ مخصوص، چه‌چنین اتفاق می افتد که‌به‌مجردیکه حرکت مشتر که دوران جلوی انجام های پروپلر به‌سرعت حرکت صدا میرسد(سرعت قوهٔ حرکت صدا درسطح بحر فی ساعت - ۷۷۰ میل میباشد - با رتفاع سی و شش‌هزار فت فی ساعت به ٦٦۰ میل تقلیل می یابد .) در آن وقت هوا مانع می باشدوانسان بدرستی به‌راندن طیاره موفق شده نمی‌تواند . زیرا ضربات امواج در راه جریان هوا تولید میگردد ودران صورت(دریگ)زیاد شده وتزئید قوهٔ انجن به‌مقابل آن منتج به‌فائده شده نمی‌تواند . پروانه های طیارات شکاری موجوده که عادتاً بارتفاعات زیاد به بسیار سرعت حرکت می کنند تقریباً ده‌فیصد از سرعت معینه بیشتر کار داده نمیتوانند. بنابران اگر پیشرفت زیاد در سرعت سیر آن ملحوظ نظر می بودبایستی بهرنهجیکه ممکن میشد باصلاح پروپلر می‌پرداختند .

انواع دوگانه طیارهٔ بی‌پروانه:

سیستم فورانی (جت) که قبلا اساس آن معلوم بود طبعاً طریقهٔ بود که عوض استعمال پروانهٔ خارجی طیاره درمفکوره پیداشد . حرکت فورانی اصلا دو نوع است . جت (فوران) هوای سرد که ساده ترین طریقهٔ آن دانسته‌میشود وجت یافوران گرم که صورت بسیار اصلاح شدهٔ آن می‌باشد . بالون هائی که جهت بازیچه استعمال میشود نمونهٔ طریقهٔ فوران هوای سرد میباشد . ازروی نظریه وتصور لااقل یك طیاره مثل بالون مذکور قادر به پرواز شده می‌تواند باین طریق که در حصهٔ سوراخ پروانهٔ آن هوا را مسلسلا مکیده وتحت فشار بلندی آن‌را غلیظ ساخته و از بین یك لولهٔ از عقب طیاره آن را رها کنند وچون آلهٔ در طیاره باشد که‌مقدار کافی هوارا بدین طریق استعمال کند. بدون شك طیارهٔ مذکور پرواز می کند. مگربزودی کشف شد که استعمال اصول مذکور در طیاره برای ماشین های‌عادی وسیستم‌پروانه معمولی مفید دانسته نمی شود. زیرا بهروسیلهٔ که‌میشد بایستی‌راه برای تزئید قوهٔ که از اصول مذکور پیداشده‌بود بدست‌می آمد.

حرکت‌فوران رم:

راکت یك نوع آلهٔ قدیمی اصول جت گرم‌میباشد زیراحرکت آن در اثر تبدل یك مادهٔ منفلقهٔ بطی الاحتراق به‌حجم‌بزرگ گیس گرم صورت می گیرد. بهتر است راکت رایك ماشین فوران موقتی نامید. چه در راکت انفلاق به سرعت استعمال میشود طیاره یك فوران گرم مسلسلی بکار دارد که درصورت‌لزوم ماشین آن‌راساعت ها در حال کار نگه بدارد. بنا بران مخترعین به سیستم فوران هوای سرد مرحلهٔ دیگری افزودند اگرچه هوارااز حصهٔ جلو پروپلر مکیده‌وهوا تحت فشار زیاد غلیظ‌میشدوبعدازان درلولهٔ عقب طیاره جهت انبساط راه داده میشد امادرابتدای انبساط توسط تزریق مایع محروقه ازقبیل پترول یا کدام تیل ثقیل دیگر درلولهٔ هواآن را به‌فوران گرم تبدیل می ساختند. اکثر مردم میداننند که چون تیل بسوزد ازآن حجم‌بزرگ گیس‌های گرم تولید میشود. وتوقع میشد که تزئیدهمین گیس‌ها به‌فوران (جت) همان مقدار قوهٔ را بوجود خواهد آورد که اصول حرکت فورانی را یك‌سیستم عملی بسازد.

معضلاتی که باید درطرح طیارهٔ بی‌پروانه حل‌میشد:

برای اینکه نظریهٔ فوق جامهٔ عمل می پوشید تحقیقات اساسی زیاد بکار داشت مثلا راجع‌به قانون‌جریان گیس ها تحت چنان فشار بلندمعلومات بسیار کم در دست بود . اگر مسئلهٔ نظریاتی آن حل‌هم میشد مسئلهٔ عملی جادادن وزن ومحروقات معین برای اصول پرواز بی پروانه به تناسب آلات یك طیارهٔ شکاری کار آسانی نبود وقتی که آنهم حل‌میگردید مسئلهٔ تعمیر یك طیارهٔ متناسب و ماشین جدید فکر وزحمت زیاد بکار داشت‌تا درپرواز های سریع وبطی قابل حرکت می بود. زیرا سیستم حرکت فورانی برای پرواز های بسیار سریع در ارتفاع خیلی زیاد تجویز شده بود . عدهٔ از متخصصین عقیده داشتند که انجن و پروپلر مخصوص بکار است تا طیارهٔ اصول فورانی در مرحلهٔ اول از زمین بر خواسته بتواند . همچنین مسئلهٔ حرکت وآسانی سرعت در بین بود که بایستی حل میشد - تمام این‌مسایل مشکل‌مقدار باور ناشدنی کاروزحمت لازم داشت اینکه چگونه تمام مسایل مذکور حل شده هنوز در پردهٔ راز است.این است که پرواز بی پروانه برای ویتل وهمکارانش کامیابی بی سابقه بشمار میرود .

علم او بین المللی مرسته

(۳)

دپوهانو، دفضیلت څښتنانو او د اخلاقو پوهانو مطلب فقط دهغه تطبیق کولۇ. اړتیاداتقاضا کوله چه‌دامبادی دعمل دګرته ووزی او تطبیق شی . لکه د فکر د حریت مبداء ، دعمل آزادی اود امورو په مشکلاتو کښې دعقل او منطق څخه استفاده کول ، عدالت اوانصاف دخلقو سره په‌معاملاتو کښې اونوروته دتاوان نه رسولو او نور داسی عمومی قواعد چه هر پوه اومنصف ورته تسلیمیږی .

دا اخلاقی نهضت چه‌دپوهانوپه مینځ کښې پیداشویدی سبب‌دادی چه‌نوموړی پوهان خپل‌ځان ته داسی یومسئولیت حس کوی چه‌دهغه‌څخه ستر ګی پټول امکان نلری .

وروسته‌تر دې چه‌دامبادی د(نیچر) په‌مجله کښې خپور شو دنړی له‌هرې نقطی‌څخه مکتوبونه‌دنوموړی مجلې اداری ته ورسیدل‌او ټولو نوموړی مبادی‌تائیداوپه‌خوښی سره‌تلقی کړلی. وروسته جګړه‌جاری‌شوه اوټول‌پوهان اړ شولی چه دخپلو ملتو نو دیاره چوپړووهی، اوخپل جسمانی اوروحی کوښښونه دخپلو مملکتو دخدمت په لار کښې صرف کړی. لکه‌چه ښکاره‌ده دننۍ جګړې دلویو‌ممیزاتو څخه یودادی چه‌دپر پوهان یی د علم په‌مختلفوڅانګو کښې په کاراچولی‌دی چه دوی یا دجګړې په ډګرو کښې په‌فعلی خدمتونو اویا دارکانحرب په ریاستو کښې دبری فوجونو اودبحری اوفضائی ټولګیوته‌درازراز فنی وسلوپه‌ایجادولو کښې‌بوخت دی. نن دمدرسو پروفیسران او د علم پلټونکی او فنی متخصصین په طبیعی علومو، کیمیا اوجیولوژی کښې‌بوخت دی، حتی‌نوی فارغ‌التحصیل ځلمیان هریو د خپل تخصص په دایره کښې دمملکت‌په‌چوپړ بوخت‌دی. مثلادریاضی پوه‌خپل پوهنه‌دریاضی په‌مسائلو کښې چه‌له‌حرب‌څخه نشئت کوی استعمالوی اود جیولوجی او کیمیا پوهانو خپل معلومات دمملکت په لار کښې جار کړیدی. ټول عقیده لری چه په دې جګړه کښې کامیابی دمتحاربو مملکتو په‌علمی اوفنی قدرت پوری اړه لری پوهان‌له‌هری ګوښې‌څخه‌وتلی‌اودجګړې په‌ډګرو کښې په‌ډېر جدیت اوفعالیت بوخت‌شویدی. که‌نننۍ جګړه وبا یی‌ته هم‌رسیږی مګر پوهان‌به دامهمه جنبه نه هیروی، بلکه ددې فاجعی چارې به‌چه‌دهغی زیانونه اودهشت ئی پخپلو ستر ګو کښې‌ولیدل‌واتوی ،اوانسانان به‌نه پریږدی چه بیا په داسی فاجعو اقدام وکړی، ځکه دوی پوهیږی چه علم او اختراع ډېر ددې فاجعی دتخریباتو څخه مسئول دی .

په دې کښې شک نشته چه پوهان‌هغه حرکت‌په‌یوه‌لویه پیمانه تعقیب کړی‌چه دعمومی‌تعاون‌په‌باره کښې‌دجګړې‌د مخه اختیار کړی‌وترهغه‌پوری چه‌دبین‌المللی دعمومی تعاون‌په تنظیم کښې‌لاموثر واقع شی . په‌دې کښې هم‌شك نشته چه‌پوهان په‌نړۍ کښې سره مرسته وکړی او دسیاسی غرض اړونکی سړی مقصدونه په‌نیکۍ او‌خیرخواهی الیش کړی او دانسانانودخرابی او بربادی لاره بنده کړی . ځکه‌تعاون د دوی‌دکامیابی‌اساسی شرط دی .

علم د داسی وسلی څښتن دی چه کولای شی دهغې پواسطه له‌حق ، عدالت اوفضیلت‌څخه مدافعه وکړی پدی و سیله دوی کولای شی د ظلم ، ناپوهی او مرتبو پر ضد وجنګیږی‌اوبریالی شی . سره ددې چه پدې باره کښې شوك نپوهیږی چه په‌راتلونکی‌زمانو کښې به‌څرنګه حوادث پیښیږی مګر دونه ویلی شو چه‌دنړی‌علمی هیئتونه‌به کوښښ‌وکړی چه‌دعلم نتائج دبشر پرضد استعمال نه شی .

که دا علمی هیئتونه‌دې خطر اړونکی موضوع په‌باره کښې عزم ټینګ وکړې کولای شی کامیابی ته ور سیږی اودنړی‌دوګرو افکار ځان‌وخواته‌وګرزوی . اوهم داعلمی هیئتونه کولای شی چه‌هرپوه چه په خپل شخصی اویاکوم شرکت‌او دحکومت په کار و کښې‌بوخت‌وی‌دداسی آلاتو د اختراع چه دانسانانو دبربادی سبب ګرزی‌منع کړی . پوهان پدې خصوص کښې هغوطبیبانوسره شباهت لری چه خپل‌علم‌اوفن دخلقو په ضرر استعمالولی‌نه شی . (پای)

دلمرقوه

له«الهلال» څخه:

تولې قوې چه‌پرمځکه باندی دی دلمر‌څخه قوت او کمك اخلی، لکه خواړه، حاصلونه، سکاره،ولې، بادونه حتی آبشارونه مګر بیاهم‌دلمر دټولو قواؤ څخه لکه‌چه‌ښائی په‌ښه‌توګه ګټه نه‌شوا‌خیستلای زمونږ مځکه دلمر ددؤ زرو ملیونو جزووقوو‌څخه‌فقط یوه جزوه‌اخلی اودلمر نورې ټولې قوې‌په فضا کښې خپرېږی. که‌دلمر قوه‌دآسانو دقوې په‌حساب وسنجوواعدا دکفایت نه کوی مګر دامعکنه‌ده که‌وواېودسودان په‌ښارو کښې‌وسړی‌دیوداسی کلی‌څښتن دی چه‌۲۵۰ فدان‌لری اودیو ملیون په آسوقوه دلمر‌څخه حاصلوی چه دا مقداردلمر دوړانګو دریمه برخه قوه ده‌او نوری‌تولی‌قوې‌دهواپه‌تسخین کښې صرفیږی .

خرګندونې

فروش‌حویلی‌عصری

خانهٔ نمبر ۱۳ - ۱۳ واقع گذر قرتهای چنداول که‌دارای همه‌لوازم عصری و اطاق های متعدد میبا شد قرارقیمت هیئت‌ممیزان بلدیه وولایت کابل به‌مبلغ ۸۹٦۲۳- افغانی فروخته میشود شائقین خرید بولایت کابل رجوع کنند . (۹٦) ۱/۱

یك‌مقدار سنگ‌پارچه وجغله بـرای تعمیرات خواجه رواش‌ضرورت است اشخاصیکه خواهش قرارداد مذکور را داشته باشند بمدیریت تعمیرات وزارت حربیه‌حاضرشوند .(۹۷)۱/۱

یك صدوهفتاد و پنج قلم اجناس کهنه وداغمهٔ باز گشتی مریض های شفاخانهٔ عسکری مرکزی به روز پنجشنبه ۳۱ حمل در خود شفا خانهٔ مرکزی بصورت لیلام فروخته‌میشود اشخاصیکه خواهش خرید اجناس مذکور را داشته باشند به شفاخانهٔ مذکور حاضر شوند . (۹۸) ۱/۱

غلام جیلانی‌خان و شرکایش شانزده هزاردانه‌سنگ خشتی یغمان کار آمد تعمیر را مطابق نرخ‌مستقل وزارت فوایدعامه بشرط اخذ پول پیشکی تعهد نموده‌اند مرجع‌مناقصه تا ۲۰روز مدیریت تعمیرات مهتاب قلعه. (۹۹) ۱/۱

چاراب دکان صدارت‌را چارنفر به نسبت کرایه سال گذشته فی‌دکان ماه دو افغانی اضافه تر قبولدار شده اند مرجع داوطلبی تا ۲۰ روز مدیریت‌اجرائیهٔ صدارت. (۱۰۰)۱/۱

شیر احمد خان با شعبهٔ قصابی ریاست ارزاق‌خرید بعضی‌ازحصص حیوانات را قرار داد نموده مرجع داوطلبی تا۱۰ روزمدیریت اجرائیه ریاست ارزاق . (۱۰۱) ۱/۱

اعلان‌ازطرف بانك‌ملی افغان

باطلاع کلیهٔ ارباب سهام بانك ملی‌افغان باین ذریعه رسانده میشود که‌مجمع عمومی فوق‌العاده وعادی بانك ملی‌بروز شنبه دوم سرطان به ساعت یك‌بعدازظهر بصالون عمارت بانك‌ملی‌منعقد وموضوعات ذیل جزو پروگرام رسیدگی‌ومذاکرات مجلس قرارمیگیرد :

۱- استماع راپورت هیئت‌مدیره راجع به‌عملیات بانك.

۲-شورواتخاذ تصمیم راجع به خط مشی آتیهٔ‌بانك.

۳- تعیین واندازهٔ منافعیکه از بابت‌سال ۱۳۲۲ بارباب سهام تادیه میشود.

٤ : انتخاب هیئت مدیره .

٥ : بحث و اتخاذ تصمیم راجع به ذخیره وسرمایه .

٦ : بحث‌وتصویب در کلیهٔ‌مسائل دیگریکه‌ازوظائف‌مجامع مذکوراست. سهمداران محترم با در نظر گرفتن مفهوم مادهٔ (٢٤) اساسنامه یا خود حضور یافته ویاوکیل قانونی خودرا برای حضور در جلسهٔ مجمع عمومی بفرستندوجداً خواهش میرود تاطبق مادهٔ (١٤) اساسنامه چند روز قبل ازورود در مجمع بمدیریت‌محاسبهٔ بانك مراجعه وورقهٔ جواز ورود به مجلس را حاصل کنند . (۱۰۲)۱/٥